



# BEF NYTT

Tidningen för Bergsprängningsbranschen

Nr 1 2020  
April



↑ **Fina fisken i Lofoten**  
Läs mer på sidorna 15

← **Bergsprängardagarna 2020**  
Läs mer på sidorna 10-11

**Ledaren**  
En annorlunda dag



**BEF** – det är vi som försätter berg  
[www.bef.nu](http://www.bef.nu)



UTVECKLAD I SAMARBETE MED:

# En plötslig köldknäpp i Bromölla



## **SmartROC T35/T40 är testad av verkligheten.**

Innan nya produkter tas i drift har vi testat dem grundligt men inget kan jämföras med den prövning de utsätts för av verkligheten. De sextio SmartROC T35 och T40 som under två år testats av svenska bergväggar, höststormar och leråkrar har tillsammans avverkat nära 150.000 timmar. Under så lång tid händer en del, både förutsett och oförutsett. Varje år uppdaterar vi därför maskinerna baserat på insikter från fältet.

*Läs mer på [testadavverkligheten.se](https://testadavverkligheten.se)*



## En annorlunda dag

**I skrivande stund sitter jag hemma vid köksbordet som så många andra i dessa tider. Något som inte känns speciellt kul eller inspirerande.**

En normal arbetsvecka brukar jag vanligen tillbringa på resande fot. Oftast tåg, men också buss eller bil, på väg till något möte eller annat arrangemang. Men i ett slag förändrades tillvaron totalt för de allra flesta av oss. Efter en högkonjunktur följer lågkonjunktur. Detta är en sanning som vi vet om, men som vi oftast förtränger tills vi står inför fakta. Och vår bransch brukar vanligen klara sig relativt bra igenom lågkonjunkturerna.

Men det som en hel värld nu har drabbats av, en osynlig fiende som inte ens betecknas som levande, har förändrat det mesta. Hur det här kommer att påverka framtiden är det ingen som vet. Förhoppningsvis tillhör inte vi den yrkesgrupp som kommer drabbas allra värst. För ett tag sedan skickade jag ut ett Sprängstoff med information om att man enligt AB har rätt till förlängning av tiden av arbeten i ingångna avtal när det råder en epidemi-pandemi. Om ni hamnar i en situation där ni behöver åberopa detta så har jag mer information, så kontakta mig i sådana fall.

I detta nummer av BEF-Nytt var det planerat att ha reportage om vårens

aktiviteter men nu blev det lite annorlunda. Förhoppningsvis är det ändå läsbara artiklar. Även om många möten och andra aktiviteter har ställts in eller flyttats fram, så försöker vi ändå att jobba på och få saker gjorda. Ett exempel är arbetet med Regeringskansliet, rörande de illegala sprängningarna, där olika aktiviteter fortskrider. Ett annat är sprängkortet och utbildningarna till sprängarbets. Läs mer om detta längre fram i tidningen.

En av BEF's viktigaste händelser på året är årsstämman. Det är där som viktiga beslut fattas om hur vår förenlig ska arbeta under året, val av styrelse mm mm. Vi har fortfarande ett datum, 24 april, bokat i Stockholm. Vi får se om vi på något sätt försöker genomföra stämman då eller avvakta. Det kommer i vart fall inte bli den stora fest som vi brukar ha på kvällen.

Till sist vill jag uppmana alla att kämpa på och hjälpa varandra när det behövs. Vi kommer att ta oss ur det här, och vem vet, kanske det trots allt finns positiva effekter som visar sig när vändningen kommer.



*Jan Johansson  
VD BEF  
jan@bef.nu*

## BEF-appen BEF 2.0

**Nu finns den nya och uppdaterade BEF-appen BEF 2.0 att ladda ned från Google Play och App Store. Den har lite nytt utseende och är lite lättare att navigera i.**

Som medlem kan du lätt logga in och komma åt våra dokument via Dokumentportalen.

Du kan även läsa Sprängstoff och senaste BEF-Nytt direkt i Appen.

Uppdateringar om olika arrangemang och aktiviteter hittar du under Fliken På gång! Där är det lite tomt just nu med tanke på den rådande situationen med pandemin.

Men vi hoppas på att vi tar oss igenom det är så fort det går, så att vi kan fylla kalendern med massa roliga aktiviteter.





**(Nya) Entreprenadindex**  
**E 84 Februari 2019 - Februari 2020**

112	Bergarbeten (Markarbeten)	1,9 %
411	Sprängningsarbeten (Bergrum o tunnlar)	1,6 %
3011	Arbetslöner, Bygg + Anl.vtalet	1,7 %
3015	, Väg- och banavtalet	1,7 %
3016	, Underjord	1,7 %
511	Konsultuppdrag	2,1 %
4011	Tjänstemannalöner	3,1 %

För mer information och hjälp ring föreningskontoret.  
 Äldre Index hittar ni på [www.byggindex.scb.se](http://www.byggindex.scb.se)

## Maskiner & Reservdelar!

**Vi säljer och hyr ut tryckluftsdrivna och hydrauliska bergbormaskiner.**

*I vårt sortiment har vi också gruvlampor, tändapparater, reservdelar, borr med mera till dig som jobbar inom gruv-, bygg- och stenindustrin.*

**Vi utför även reparationer på Era maskiner.**



Saxdalsvägen 2, Blötberget, 771 65 Ludvika  
 Tel kontor 0240-374 95, Tel lager 0240-370 01  
 Fax 0240-376 58  
 Mobil 070-744 56 66, 070-637 36 29  
 E post [info@gruvteknik.com](mailto:info@gruvteknik.com)  
[www.gruvteknik.com](http://www.gruvteknik.com)

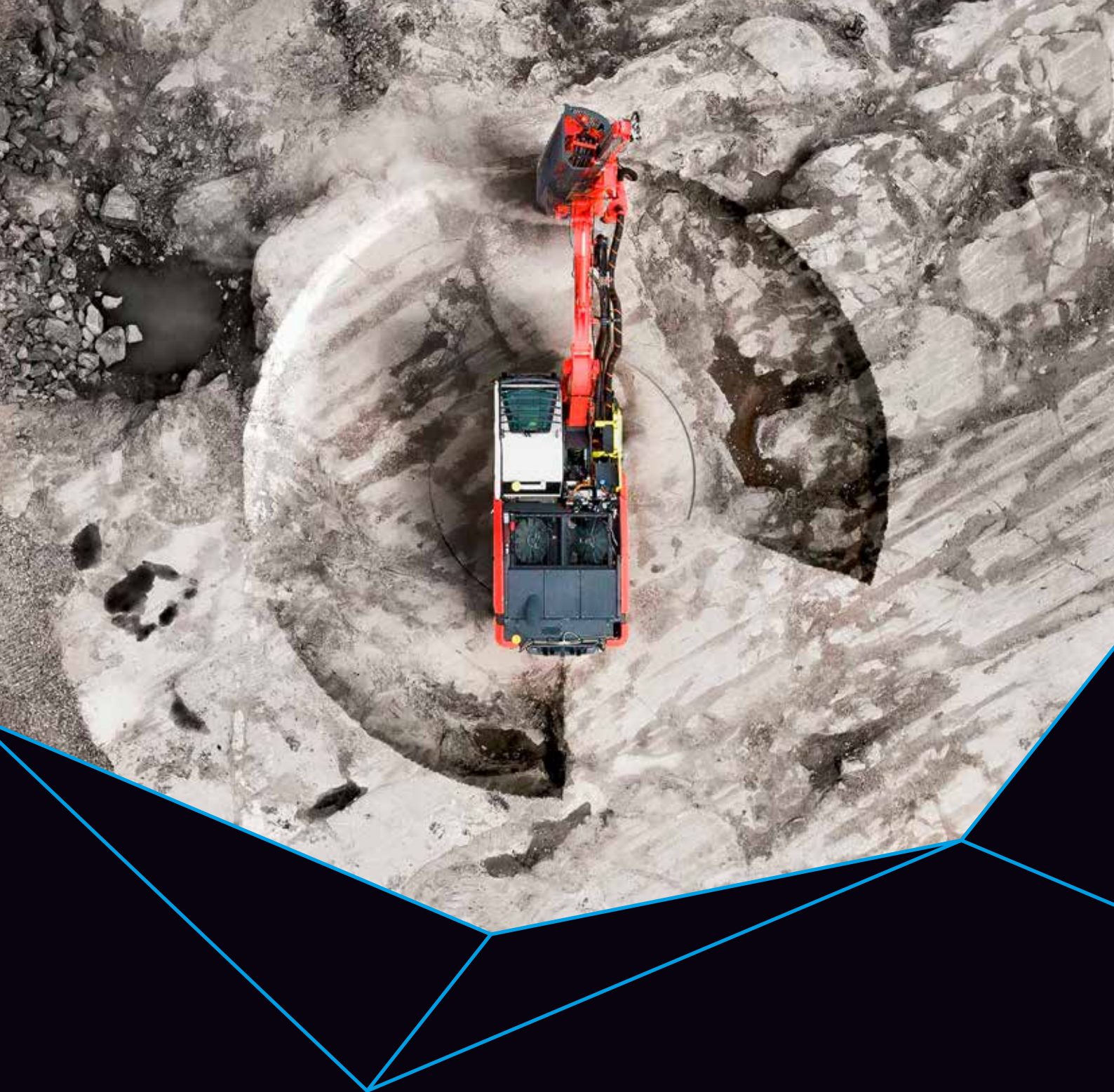
## Bergmaterialindex

Kostnadslag	2007	2007	2008	2008	2008	2008	2009	2009	2009	2009	2010	2010	2010	2010	2011					
	kvartal 3	kvartal 4	kvartal 1	kvartal 2	kvartal 3	kvartal 4	kvartal 1	kvartal 2	kvartal 3	kvartal 4	kvartal 1	kvartal 2	kvartal 3	kvartal 4	kvartal 1					
Bergmaterialindex*	100,0	101,5	103,8	106,3	108,4	102,6	95,5	94,2	93,3	93,6	93,9	95,7	96,2	96,7	98,9					
	2011	2011	2011	2012	2012	2012	2012	2013	2013	2013	2013	2014	2014	2014	2014	2015	2015	2015	2015	2016
	kvartal 2	kvartal 3	kvartal 4	kvartal 1	kvartal 2	kvartal 3	kvartal 4	kvartal 1	kvartal 2	kvartal 3	kvartal 4	kvartal 1	kvartal 2	kvartal 3	kvartal 4	kvartal 1	kvartal 2	kvartal 3	kvartal 4	kvartal 1
	99,7	101,0	101,2	101,1	102,0	101,7	100,8	101,0	101,0	101,7	101,4	101,2	101,8	102,2	101,3	101,0	102,1	101,6 <sup>R</sup>	100,9	100,4
<small>(Statsskuldväxlar 90 dagar +2,5 %) fr.o.m. tredje kvartalet 2010</small>																				
	2016	2016	2016	2017	2017	2017	2017	2018	2018	2018	2018	2019	2019	2019	2019	kvartal 4 2019*	kvartal 4 2019*			
	kvartal 2	kvartal 3	kvartal 4	kvartal 1	kvartal 2	kvartal 3	kvartal 4	kvartal 1	kvartal 2	kvartal 3	kvartal 4	kvartal 1	kvartal 2	kvartal 3	kvartal 4	kvartal 3 2019	kvartal 4 2018			
	101,5	102,4	103,2	104,5	105,2	105,6	106,4	107,3	109,3	110,8	111,6	111,8	113,1	113,3	113,6	0,3	1,8			
<small>*) Beräknat på indextal med flera decimaler</small>																				
<small>Ny metod för beräkning av räntan R) Rättat</small>																				

**OBS!**  
**NY ADDRESS**

**Adressen till kontoret i Lidköping är:**  
 BEF, Nya Stadens Torg 6, 531 31 Lidköping

**Ni når oss som vanligt på:**  
 Jan Johansson 070-899 91 54  
 Anette Broman 070-693 68 98



# TA EN STÖRRE BIT AV KAKAN

Ranger DXi har ett täckområde på 55 kvadratmeter vid borrarbete och är utrustad med en kraftfull ny bormaskin. Den har Sandviks intelligenta maskinegenskaper och är bränsleeffektiv. Detta gör denna ovanjordsrigg till den mest kraftfulla och effektiva för topphammarbörning i sin klass.

Nöj dig inte med en liten bit - gå med i 55-klubben.

Läs mer om Ranger DX800i/900i  
[ROCKTECHNOLOGY.SANDVIK/SV](http://ROCKTECHNOLOGY.SANDVIK/SV)





## På besök hos Ruba Gummi AB

**Vi är på besök hos en av våra trognaste partner, Ruba Gummi AB, som tillverkar och säljer sprängmattor i alla upptänkliga format och varianter. Ruba är en av få kvarvarande tillverkare av sprängmattor i Sverige och deras anläggning ligger strategiskt beläget alldeles intill E20 utanför Hallsberg.**

När vi kommer fram möts vi av företagets ägare, Björn Skoog, som kommer att guida oss under förevisningen av hur det går till att tillverka sprängmattor. Något, som Björn påpekar, ganska få sprängare känner till. Fast man använder mattorna dagligen.

Men vi börjar från början. Det var Björns mamma, Kerstin Skoog, som 1969 började att köpa och sälja däckstommar som genom regummering blev nya däck. Faktist något som börjar bli populärt igen efter att det varit en nedgång från glansdagarna. Dock så fick Kerstin däckstommar över och för att ta tillvara dessa så började hon i en lada att tillverka sprängmattor. I början på sjuttioalet så var man tre-fyra man som höll på med tillverkningen. 1980 startades också en däckverkstad. En verksam-



## Nitro Consult 50 år

**Vi är Europas största konsultföretag inom berg, spräng och mätteknik med rötter i Nitro Nobel.**

Idag har vi 100 anställda och är en del av Orica Monitor. Med huvudkontor i Stockholm och tio regionkontor runt om i landet är vi det naturliga valet för företag som utför alla typer av markarbeten.

[www.nitroconsult.se](http://www.nitroconsult.se)  
[stockholm@nitroconsult.se](mailto:stockholm@nitroconsult.se)

Part of  **ORICA** Monitor



het som finns kvar än idag parallellt med tillverkningen av sprängmattor.

Björn, som idag är 45 år gammal, började redan efter avslutad grundskola att arbeta i sin mammas företag. Han var vid den tiden skoltrött och kände sig mer motiverad att börja jobba. Så förblev det under ett år innan han började skolan igen och gick färdigt gymnasiet. Men direkt efter avslutade studier var han tillbaka där han trivdes bäst och på den vägen har det varit sedan dess. Björn fick givetvis hjälpa till med allt vad det innebar från att bygga sprängmattor till att vara behjälplig i däckverkstaden. När Kerstin kommit upp i pensionsålder så fick Björn överta verksamheten 2013.

Vi börjar vår rundvandring med att gå ut på den stora gårdsplanen där det ligger en imponerande mängd däck och sprängmattor. Men, säger Björn, – Det är faktiskt inte så mycket just nu. Det har varit bra fart på försäljningen. Vi fortsätter sedan till den första stationen där lastbilsdäcken genomgår den första behandlingen. Slitbanorna, som ju är den del av däckets som ska användas till mattorna, skiljs ifrån stommen. Detta sker med hjälp av en maskin som skär loss



och separerar däckets. Jag frågar Björn vad man gör med alla däcksidor som blir över. Faktiskt, säger han; – De mesta används av lantbrukare som använder dem som tyngder på sitt ensilage, både i Sverige och övriga Europa. Däck som av olika anledningar inte kan användas mals ned till granulat som man har på konstgräsplaner. Även en del eldas för att utvinna energi.

Ruba har avtal med Ragnsells som levererar alla däck, något som Björn tycker fungerar utmärkt.

Rundvandringen fortsätter nu in i byggnaden där företagets stolthet är belägen. Industriroboten Kerstin, döpt efter företagets grundare. Roboten har underlättat arbetet enormt genom att den kapar, hanterar och paketerar slit-



banorna inför nästa moment. Allt detta gjordes tidigare för hand och det var ett mycket tungt och tidskrävande arbete. Men allt tungt arbete är inte därför borta. Det är något vi kan konstatera när vi tittar på hur man stansar hålen till att man syr ihop slitbanorna till färdiga sprängmattor. Även om man har viss hjälp av maskinell utrustning så är det ändå ett krävande hantverk som utförs av de två medarbetarna vid varje monteringsstation. Wiren som håller ihop mattorna träs för hand och spänns med maskinell hjälp. Kapaciteten ligger på tio till tolv mattor per dag av standardstorlek vilket betyder cirka 2000 st årligen. Vanligaste dimensionen är fyra, fem eller sexmetersmattor, men man tillverkar också större, som är åtta och

# BORR & SPRÄNG

ARONSBORG

På grund av rådande situation med Coronaviruset och de restriktioner som gäller så hoppas vi på att kunna genomföra **Borr & Spräng 2020** vid ett senare tillfälle under året.

ARRANGÖRER 2020



Epiroc

SANDVIK

LIFA



KNECKEDEX



DJ ROLLE



nio meter långa som främst används vid tunnelsprängningar. Även mindre handmattor som väger 40-60 kg finns i sortimentet.

Björn berättar att det är förhållandevis jämn beläggning över året och att det går åt imponerande 300 till 400 lastbilsdäck om dagen, ca. 10 000 meter wire och 1 500 wirelås i månaden.

Leveranserna ut till kunderna sker med transportfirmor, företrädevis med timmerbilar, vilket fungerar väldigt bra. Det Björn har märkt under de senaste åren är att kunderna köper större leveranser per gång som man handlar. Något som också har ökat är leveranser till skogsindustrin som använder dem som "körmattor" för sina maskiner. Men Ruba exporterar också sina sprängmattor. Under åren så har man levererat till Norge, Finland, Island, Grönland och hör och häpna, Saudiarabien och Australien.

Man kan konstatera att ur ett samhällsperspektiv så är sprängmattor en produkt som ligger helt rätt i tiden, sett ur ett återvinningsperspektiv. Utslitna lastbilsdäck som kommer till användning. Men vad händer när bergsprängarna har slitit ut sina mattor? Detta är ett pro-



# SplitStone

Hydrauliska spräckcylindrar  
för alla behov



SWEDeq AB  
Sockenv. 13  
184 40 Åkersberga

08-5999 55 10  
www.swedeq.se  
info@swedeq.se







blem, säger Björn. Idag så hamnar de flesta mattor på deponi som sprängarna får bekosta. Det krävs ganska stora resurser och komplicerad logistik för att ta hand om utslitna mattor. Ett problem är att wiren måste separeras om det ska gå att använda gummit till annat. BEF har börjat undersöka om det kan finnas någon lösning på problemet.

och mycket givande besök passar jag på att fråga Björn vad han gör på fritiden och får svaret att det blir mycket ungdomsverksamhet med innebandy och att familjen tycker om att resa, framförallt till Thailand. Även deras hund, en Labradoodle, ger avkoppling utanför däckens värld.



Innan vi tackar Björn för ett trevligt

Vi tackar Björn och hans medarbetare och önskar lycka till i framtiden.



Vi levererar i alla väder, till alla miljöer



## Bergsprängardagarna 2020

**I år var temat "Förändring och Framtid" och rivstartade med inledningstalaren Christina Stielli. Stielli pratade om att hitta glädjen i vardagen, att klara en värld som är i ständig förändring och att se det positiva i tillvaron. Något som fortfarande är väldigt sant och relevant.**

### Framtiden och säkerhet

Claes Lindström från Bergutbildarna följde sedan upp med att berätta om sin tid när han arbetade utomlands. Han avslutade föredraget med att uppmuntra alla att prova det i framtiden; då det var en otroligt lärorik och utvecklande erfarenhet. SSE pratade om framtiden, resurser och demografisk utveckling. Svenska Bergteknikföreningen pratade om hållbar evolution när det gäller omgivningsmässiga, mänskliga och företagets aspekter samt många fler. Strokirk följde upp med hur tänker moderniseras idag bland annat genom att övergå mer till el från diesel.

Projektet Slussen Katarinaberget, Varbergstunneln och Anneberg-Skanstull rapporterade sina framgångar i projektet och vad som utgör de tekniska utmaningar ur ett sprängningsperspektiv som de står inför. Mycket fängslande föredrag som både stora och små projekt kan ta lärdom av.

Under Bergsprängardagarna presenterades även nya produkter från en mängd företag. Det har skett stora utvecklingar

på alla fronter när det gäller elektroniska sprängkapslar. Även inom säkerhetsområdet har det skett förbättring. Tekniken har utvecklats när det gäller centraldammsugare för kvartsdamm och drönbaserad inmätning av borrhål.

Metron, IF och Magnus Wollsen Advokat AB berättade om olika saker som kan gå fel i projekt och åtgärder som kan vidtas när något hänt. Metron berättade om vad konsulter roll var i detta, IF om vad som händer när försäkringsbolag blir involverade och Wollsen Advokat AB berättade om hur man ska hantera ÄT:or.

### I en bransch i förändring måste vi förändras med den

Jari Honkanen och Jan Johansson berättade om PECCS, ett europeiskt sprängkort, som ska säkra kompetensen hos de individer som jobbar inom Europas gränser. DSEC berättade även om arbetet med att säkerställa att framtidens dolhundar har en hög kompetens, detta genom prov och intyg. Michael Her-



Mingel vid montrarna

Fotograf: Eriksbergfoto (Patricia Castillo)



Bergsprängardagarna 2020 är nu avslutad! Nästa gång 2021.

Fotograf: Eriksbergfoto (Patricia Castillo)



Bergutbildarnas Claes Lindström, utbildare och konferencier för eventet.

Fotograf: Eriksbergfoto (Marta Bartosiak)





En dag fylld med spännande föredrag avrundas med en god middagen i glada vänners lag.

**Fotograf:** Eriksbergsfoto (Patricia Castillo)

mansson avrundade torsdagens föredrag och Polisen tillsammans med MSB avrundade fredagens. Båda föredragen handlade till stor del om säkerhet, AFS 2019:2 samt vad vi kan göra för att få en säkrare framtid. Polisen uppmuntrar

sprängare och förrådsföreståndare att anmäla stölder av explosiva varor till 114 14 eller [prekursor@polisen.se](mailto:prekursor@polisen.se). Bergsprängardagarna har fått mycket positiv respons och hela föreställningen var väldigt lyckat. Bergutbildarna vill

tacka föredragshållarna, publiken och utställarna för att ni har gjort Bergsprängardagarna till en succé i år igen! Vi ses 2021!

*Jasmine Diring och Claes Lindström,  
Bergutbildarna.*



**BEF erbjuder endagskursen**

## **Bergsprängning för beställare!**

De beställare som upphandlar bergsprängning i ett projekt bör ha vissa grundkunskaper om vad bergsprängning handlar om. I denna kurs förmedlar vi kunskap om vad den som köper bergsprängning ska tänka på. Kursens innehåll belyser bland annat regelverket kring sprängning och sprängämne, dolor samt förfrågningsunderlag och omgivningspåverkan.

**Kursen är en heldag och kan arrangeras på valfri ort där vi kommer till Er. För information och bokning kontakta oss!**

**[info@bef.nu](mailto:info@bef.nu) eller ring Anette 070-693 68 98**

## FAP 523-I Polismyndighetens allmänna råd om sprängning

**Polisen har skickat ut ett utkast till reviderade allmänna råd om sprängning till berörda myndigheter och organisationer och övriga intressenter. Den största förändringen är att man tar bort kravet på sprängarbetsledare när sprängningar utförs inom detaljplanelagt område.**

Eftersom Polismyndigheten saknar föreskriftsrätt inom området så har man endast möjlighet att besluta allmänna råd utan bemyndigande under förutsättning att råden beslutas inom myndighetens verksamhetsområde.

Man har alltså gjort den bedömningen att man saknar stöd för att kräva att det utöver sprängarbas även ska finnas en sprängarbetsledare med viss utbildning och erfarenhet. De allmänna råden revideras alltså så att icke relevant information tas bort och handläggningsråd flyttas till handböcker och andra styrdokument inom myndigheten. Handläggare av sprängtillstånd ska därmed, istället för allmänt hållna råd som är svårare att hålla uppdaterade, få tillgång till handböcker och informationsblad som uppdateras mer frekvent och som innehåller mer handfasta råd om hur provningen ska gå till.

I konsekvensutredningen hänvisar man till AFS 2007:1 4-7 paragraferna där kraven på utbildning och erfarenhet mm. riktar sig gentemot sprängarbasen. Vidare ska arbetsgivaren förvissa sig om att sprängarbasen har och vidmakthåller den kunskap och erfarenhet som behövs för att utföra arbetet på ett säkert sätt. Det framgår också av bestämmelserna att arbetsgivaren och den som är samordningsansvarig ska förse

sprängarbasen med den information som behövs.

I den nya utgåvan av FAP 523-1 tar man också bort den formulering om att tillstånd till förvärv, innehav och förvaring av explosiva varor är en förutsättning för att en ansökan om tillstånd till sprängning ska kunna bifallas. Motiveringen är att dessa tillstånd ligger utanför Polismyndighetens bedömning. Man anser att med hänsyn till allmän ordning och säkerhet är det tillräckligt att kontrollera sprängarbasens kompetens och lämplighet.

Man konstaterar också att i och med ändringarna i Arbetsmiljöverkets föreskrift AFS 2007:1 så är det undantag som funnits tidigare för s.k. stenspräckning, och som inneburit att lägre krav ställts för sådan sprängning, har upphört att gälla. Samtliga föreskrifter om sprängning gäller numera för alla typer av sprängning och de föreskrifter och allmänna råd som varit kopplade till stenspräckning har tagits bort. Följden av detta blev att högre krav än tidigare ställs vid stenspräckning. De allmänna råden till paragraferna 1, 6 och 7 har getts en mer generell utformning. Konsekvenserna av att ta bort undantaget för stenspräckning är inte konsekvenser hänförliga till Polismyndighetens förändringar, utan till Arbetsmiljöverkets ändringar.

Sammanfattningsvis ser Polismyndigheten få alternativa lösningar till att uppdatera de allmänna råd om sprängning, eftersom man saknar föreskriftsrätt på området. Ett sätt skulle kunnat vara att enbart ha informationen t.ex. på polisens hemsida, på Polisens interna informationssida Intrapolis och i handböcker. Den informationen som föreslås kvarstå i de allmänna råden är emellertid av en sådan karaktär att den bör vara kvar i de allmänna råden.

Vi på BEF ser inte några stora möjligheter till att begreppet sprängarbetsledare kommer att finnas kvar i de allmänna råden. Vår hållning i frågan är att det är alltid bra med relevant utbildning och sprängarbetsledarkursen är, och har varit, en påbyggnadskurs där man framförallt lyfter frågor om omgivningspåverkan mm. Vi för en dialog med utbildningsföretagen om hur utbildningarna ska se ut framöver och vi kommer också att undersöka hur ni medlemsföretag tycker utbildningarna ska se ut. Det är också otroligt viktigt att sprängkortet och sprängarbasens kompetens och erfarenhet får ett godkännande av Myndigheten för yrkeshögskolan genom Svenska Bergteknikföreningen. Läs mer om detta på nästa sida.

**A complete rock service  
People make  
the difference**

Nobody gives a better  
blasting performance...

Hugelsta, 635 02 Eskilstuna.  
Tel: 016 13 90 77 Fax: 016 12 87 10

**EPC-SVERIGE**  **EPC**  
GRUPE



The Equipment



The Shotfirer

The Team



## Sprängkortet - Vad händer?

### Fram till den 31 december 2019 - Problem och lösning

Sedan 1976 har det informella rådet för sprängteknisk utbildning (RfSU) ansvarat för kompetenskrav och godkännande av utbildare. Utbildarna har i sin tur examinerat, godkänt och utfärdat sprängkort. Den 1 januari 2020 tog Arbetsmiljöverket bort alla hänvisningar till detta råd och även den vägledning i föreskriften AFS Sprängarbete, hur en utbildning och kursplan kan se ut. Konsekvensen av detta blev att det inte finns någon ledning om vilken kompetens som krävs för en sprängarbas eller vem som får utfärda ett sprängkort och hur det kan se ut.

RfSU insåg tidigt att detta skulle få stora konsekvenser för bergsprängningsbranschen, Polis och övriga myndigheter. En hel kårs yrkes stolthet skulle kraftigt komma att reduceras och arbetsmiljön försämrades ute på arbetsplatserna. Av denna anledning så gav rådet Michael Hermansson i uppdrag att utforma en kvalifikation för yrket sprängarbas. Tanken var att få kvalifikationen godkänd av MyH, Myndigheten för Yrkeshögskolan. För att kunna göra en ansökan så krävs det en ägare av kvalifikationen. Efter en del diskussioner fram och tillbaka så såg man att den mest lämpliga organisationen var Svenska Bergteknikföreningen (f.d. BK Bergsprängningskommittén). Anledningen är att det är den förening som samlar största delen av branschen – be-

ställare, entreprenörer, expertmyndigheter, universitet, utbildare, gruvbolag, utbildare samt tillverkare och leverantörer av sprängmedel. Här är även BEF medlemmar och därmed indirekt alla medlemmar i BEF.

### Svenska Bergteknikföreningens uppgift – Enbart sprängkort Klass A

Svenska Bergteknikföreningen bedriver idag inga egna utbildningar och kommer inte heller att göra det i framtiden. De kommer att vara utfärdare av kvalifikationen, äga kompetenskraven. Deras uppgift blir primärt att godkänna utbildare och bedöma praktikintyg samt utfärda och föra register över certifierande sprängarbasar för sprängkort klass A. Det finns ett uttalat stöd från Arbetsmiljöverket, MSB och Polisen som ser mycket positivt på att Svenska Bergteknikföreningen tar detta ansvar då det är en utmaning för någon myndighet att ta ett övergripande ansvar för detta område. När det gäller sprängkort klass B så kommer även detta att hanteras på samma sätt om arbetet med sprängkort klass A faller väl ut.

### Arbetsmiljö, yrkes stolthet och tydlighet

Genom detta förfarande så kommer branschen även fortsättningsvis kunna behålla sin yrkes stolthet, ökad tydlighet för kompetenskrav och en säker arbetsmiljö. Arbetsmiljöverket kan då, istället

för att föreskriva mer detaljerat, fokusera på att vara rådgivande. Det blir också tydligt för landets kommuner vilken kompetens ett sprängkort innebär och kommer att underlätta för tillståndsgivningen. Detsamma gäller Polisen för tillstånden inom detaljplan. MSB kommer också att vara rådgivande för utveckling av kvalifikationen sprängarbas istället för att reglera området själva, där de dessutom saknar bemyndigande för tillsyn.

### Status idag

Svenska Bergteknikföreningens styrelsemedlem Per Vedin fick uppgiften att koordinera arbetet för att färdigställa det material som krävs för att skicka in ansökan till Myndigheten för yrkeshögskolan, MyH. Kompetenskraven kommer att följa den referensram som kallas SeQf, som beskriver vilka kvalifikationskrav man har för olika yrkesroller. Ansökan har skickats in den 26 mars och om den godkänns kommer Svenska Bergteknikföreningen att anpassa sin verksamhet att omfatta även godkännande av utbildare och utfärdande av sprängkort. Inget beslut har fattats hur redan utfärdade sprängkort ska hanteras. Antigen fortsätter dom gälla eller så byts de ut mot nya. Ett sånt beslut kommer att tas i samråd med tillståndsgivande myndigheter. Förhoppningen är att alla frågor har ett svar detta år.



WWW.SVE-SVERIGE.SE  
0587-145 50

### SVE Sverige AB SVE

*"En innovativ sprängmedelsleverantör i världsklass med den mest flexibla servicen och bästa personalen"*

**SVE är en väletablerad civil sprängmedelsleverantör på marknaden, med:**

- Utomordentligt högkvalitativ och flexibel service
- Mycket kompetent och kunnig personal
- Lagerhållning och leverans av sprängmedelsprodukter
- Laddning och genomförande av salvor

**Genom detta uppfyller vi kundernas behov och överträffar deras förväntningar. Många anser att SVE har marknadens bästa sortiment och service!**

**Välkommen till en komplett leverantör av civila sprängmedelsprodukter.**

## Kriminella sprängningar

**Onsdagen den 12 februari var vi inbjudna till ett rundabordsamtal med Inrikesminister Mikael Damberg och hans stab. Förutom BEF så var det representanter från KCEM, Byggföretagen, Arbetsmiljöverket, MSB, Polismyndigheten, FOI, Bergteknikföreningen samt Byggnads och SEKO.**

I inbjudan från ministern kunde man läsa följande:

Så många sprängningar som ägt rum i Sverige under 2019 har inte skett tidigare under modern tid. Det sker en tydlig upptrappning och utveckling av kriminellas benägenhet att använda explosiva varor i olika sammanhang vilket för med sig faror för tredje man. För att bryta denna utveckling är det viktigt att kriminellas tillgång till explosiva varor upphör.

Min vilja är att detta möte ska leda till förslag på tänkbara åtgärder, såväl i stort som i smått.

Ordningen på mötet var att alla närvarande representanter fick möjlighet att uttrycka hur man såg på problembilden samt komma med förslag på vad som skulle behöva förbättras. Sammanfattningsvis så kunde man konstatera att det fanns samsyn i många frågor. Något som var återkommande var bland annat undermålig tillsyn från kommunerna som ju är tillståndsgivare, lämplighetskontroller av de som har tillgång till sprängmedel och identitetskontroller.

En dryg vecka senare fick vi en in-

bjudan till en workshop från Regeringskansliet. Denna leddes av Jakob Brandt, politiskt sakkunnig på Justitiedepartementet. Syftet med detta möte var att vi gemensamt skulle komma fram till vilka åtgärder som är realistiska att genomföra, både på kort och lång sikt. Framförallt så kom man fram till vad som vi som representerar branschen och vad politikerna kan åstadkomma. Det var ett mycket positivt möte och det var åtskilligt som diskuterades. Allt ifrån spårbarhet, transporter, förvaring och kompetenskrav till samverkan och dialog mellan branschen och olika myndigheter.

Vi som har deltagit på de här sammankomsterna har kunnat konstatera att man från Regeringskansliets håll verkligen vill åstadkomma åtgärder för att förbättra situationen. Detta tillsammans med branschen vilket är oerhört viktigt så att det inte skapas lagar och föreskrifter som inte har någon effekt och som enbart försvårar för oss entreprenörer i det dagliga arbetet. En fråga som har cirkulerat flitigt i media är att det är civilt sprängmedel som har stulits

från byggarbetsplatser i Sverige. Det har ibland framstått att det ingen kontroll över huvud taget och att sprängämnen "flyter fritt". Något mer nyanserat har vi fått information från Polisen att man vet att det har förekommit civila sprängämnen vid några av de illegala sprängningarna. Dock, vet man inte varifrån det kommer, om det har stulits eller om de kriminella på annat sätt kommit över sprängmedlen.

Vi har efter dessa två möten också blivit inbjudna till ytterligare en sammankomst. Tyvärr så blev detta möte inställt på grund av Covid-19 och i skrivande stund så är det inget nytt möte planerat. Däremot så har vi tillsammans med Byggföretagen, Bergteknikföreningen och KCEM haft ett telefonmöte där vi summerat vad vi tillsammans kan jobba med för att komma vidare. Vi har också haft telefonkontakt med några av de som arbetar med frågorna på departementet. Det är just nu lite för tidigt att summera vad de har på agendan, men så mycket kan man säga, att de verkligen jobbar på och försöker komma framåt.



**Slipmaskiner • Slipstift • Gruvlampor**

**Borrhålsplugg • Fördämningsmattor**

**Slipskivor • Skjutkabel • Borrkronor**

**Borrstål • Slangar • Märkfärg**

**Dammsugarpåsar • Skyddskläder**

**Gruvstövlar • Tillbehör**



Serviceverkstad med demomaskiner



## Fiske i Lofoten

**I början på mars åkte jag och delar av familjen tillsammans med några kompisar iväg till Lofoten i Norge för att fiska skrei.**

Varje år mellan januari och mars kommer uppskattningsvis en halv miljard torsk från Barents hav, som är ett bihav till norra ishavet, tillbaka för att leka i de vatten där de en gång kläcktes.

Denna vandring startar alltså i vatten kring Lofoten för att simma de 100 mil till Barents Hav där de sedan tillbringar 5 år då de är köns mogna innan de på nytt ger sig iväg på denna långa resa tillbaka till sina barndoms vatten för att leka.

Skreien, som på gammelnorska betyder vandrare, är efter denna resa den mest vältränade och starkaste torsken i världen. Detta gör att den är av en oöverträffad kvalitet som matfisk. Denna händelse är av mycket stor betydelse i Norge och har varit så i tusentals år. En del av fångsten torkas och är en stor exportvara, likväl som den färska till stora delar av Europa.

Nåväl, vi var sex förväntansfulla fiskare som anlände till Hemmingodden Lodge i närheten av Ballstad efter en tågresa, först från Skövde till Stockholm, sedan till Narvik där vi fick fortsätta en femtimmars bilresa i hyrbilar. Fem dagars fiske väntade men det blev några dagar mindre på grund av dåligt väder. Första fiskedagen levererade torsk i jämn takt och det som gjorde åtminstone mig lite besviken var att vi inte kunde ta med oss mer än vad vi kunde äta för dagen. Vi hade inte planerat för att ta med någon fisk hem eftersom vi hade en alltför lång resa med bil och tåg hem. Så, torskarna släpptes tillbaka och man fick glädjas över det. Den andra da-



gen bjöd på en lite annorlunda och kanske ovanligare händelse. Vi fiskade inne i en fjord och efter ett tag så bestämde vi oss för att flytta till ett annat ställe. När jag vevade upp inför denna flytt högg det på min jig och vi förstod att det inte var någon fisk i storlek med vad vi fått tidigare. Under den 20-30 minuter långa kampen så rusade fisken tre gånger med bromsen inställd på max. Något jag aldrig varit med om tidigare. När fisken närmade sig ytan kunde vi konstatera att det var en hälleflundra som satt på kroken. Efter en viss möda, vi ville inte skada fisken, så fick vi upp den i båten. Vi hade ingen våg ombord så vi kunde inte konstatera vikten, men när det gäller hälleflundror så var den ingen jätte. Världsrekordet ligger visst på över 200 kg. Hursomhelst så var det en vacker fisk som också fick återvända till havet.

Sammanfattningsvis efter tre dagars fiske så kunde vi konstatera att vi



fick över 500 kg fisk och att medelvikten på skreien var mellan 5 och 10 kg. Är ni intresserade av att fiska så är en resa till dessa farvatten något som kan rekommenderas. Det är i princip omöjligt att inte få napp.



## RG Award

**Som det var tänkt så skulle årets prisutdelning av Årets Bergentreprenör delas ut på Borr & Spräng i maj. Vi vet inte i nuläget i om det kommer att bli någon mässa överhuvudtaget under året, även om vi har förhoppningar att kunna flytta arrangemanget till efter sommaren.**

Men, givetvis ska vi även detta år dela ut vårt pris som vi har gjort ända sedan 2003. Vi kommer säkert hitta något lämpligt tillfälle.

RG Award, eller Årets Bergentreprenör delas ut till minne av Rune Gustafsson, som var en mycket välkänd profil



Rune Gustafsson

i bergsprängningskretsar, var han som gjorde ett jättejobb när vår förening bildades 2002. Det var Runes stora kontaktnät och målinriktade arbete som gjorde att BEF fick den start och inriktning som var nödvändig.

För den yngre generationen som inte träffade, eller känner till Rune, så kommer här en liten kort resumé.

Rune kom, som så många andra i bergsprängningsbranschen att arbeta hos Nitro Nobel i Gyttorp. Detta ledde till att han också en tid blev företagets VD. Under sin tid på Nitro Nobel var han delaktig i uppstarten av Nitro Consult och införde även det som var nytt för tiden tjänsten laddservice, där kunderna kunde få hjälp med laddningsarbetet. Oftast utfördes detta med hjälp av en lastbil som var försedd med en laddutrustning för Anfo. Senare startade han företaget Rock Blasting International i Nora där han importerade sprängämnen och sålde på den Svenska marknaden och fortsatte även där med ladd-

servicen. Hans företag köptes dock upp av Nitro Nobel och Rune blev därmed förhindrad att bedriva konkurrerande verksamhet i Sverige under 5 år. Då flyttade han till Frankrike och inriktade sig på konsultverksamhet runt om i världen. Men när konkurrensklausulen var över kom han tillbaka till Sverige och startade ett nytt sprängämnesföretag, Norab, nuvarande SSE. Som kuriosas kan också nämnas att han blev kallad till Italien för att genom sprängning försöka ändra vulkanen Etnas lavaström vid utbrottet 1983. En sprängning som lyckades och därigenom räddade 3 byar från lavan.

Rune brann verkligen för sprängämnesbranschen och det fanns ingen fråga som var för liten för honom. Oavsett om det gällde en fråga från en ensamföretagares problem eller ett stort internationellt projekt, så kunde man alltid ringa Rune för att diskutera en lösning. Som sagt så var han också med och startade BEF där det tidigare gjorts en del försök som det inte blev något av.

Genom att Rune, i princip, kände alla i branschen, lyckades han samla ett stort antal entreprenörer redan inledningsvis och därigenom så kunde föreningen bildas.

BEF frågade Rune om han var intresserad att vi instiftade ett pris i hans namn som ett tack för hans insatser för föreningen. Efter lite funderingar så kom han fram till följande urvalskriterier:

- Entreprenörskap dvs. förmåga och vilja till ständig utveckling
- Helhetssyn dvs. förmågan att förstå nödvändigheten av såväl tekniska, ekonomiska och sociala parametrar i företaget.
- Välsenmerad över tiden hos samtliga branschintressenter.

### Tidigare vinnare av priset

2003	Åke Gustavsson	Kalvsjöholmsbolaget AB
2004	Klas Vogler	Voglers Sverige AB
2005	Hans Thorängen	Östervallsskogs Allteknik AB
2006	Emil Fredriksson	Emils Bergentreprenad AB
2007	Christian Lindberg	Lindbergs Sprängtjänst AB
2008	Niklas Hermansson	Alingsås Sprängtjänst AB
2009	Toivo Johansson	Uddevalla Bergsprängning AB
2010	Catharina Nilsson	Lisas Bergsprängning AB
2011	Wolgan Carlsson	Norrbottens Bergteknik
2012	Kurt Sjökvist	Berg o Byggteknik
2013	Nils Jansson	Enjis Bergsprängning
2014	Roland Rask	Anderson & Rask Åkeri AB
2015	Mats Johansson	MJ Bergsprängning
2016	-	
2017	Bo Jansén	Bo Jansén Bergsprängning
2018	Pelle Svensson	
2019	Micke Kauppi	Magnus Schakt



## Storsalva i Borås

**Att man spränger stora salvor i gruvor och bergtäkter är inte så konstigt, men när man kommer till mer vanliga entreprenader hör det nog inte till vanligheterna. Det var dock vad som skedde hösten 2019 i Viared utanför Borås.**

Det var Bergbolaget från Nässjö som utförde den spektakulära sprängningen i Viareds industriområde som ligger strax intill motorvägen inte långt från Borås centrum. Bakom projektet står Borås kommun som genom sprängningarna frigör mark för byggnation för framtidens näringsliv.

Anledningen till att det blev en jättesalva var att man var kontrakterade att färdigställa sprängningarna innan årsskiftet.

Salvan, som var en så kallad vänd-

salva, borrades både med 76 och 89 mm håldiameter. Pallhöjden varierade mellan 13 och 28 meter. Samtliga hål i de två främre raderna mättes in för kontroll av hålavvikelser och man positionerade alla hål i X- och Y- led för att kunna optimera tändplanen. Som tändsystem valdes Oricas elektroniska tändsystem Unitronics.

Att just tändplanen blev så korrekt som möjligt var viktigt, inte minst ur vibrationssynpunkt då Fristad Arbetskläderers huvudkontor, med känslig

utrustning, låg endast 130 meter från sprängplatsen.

Hålen, som var 763 stycken, bottenladdades med 2000 kg patronerad dynamit och övrig laddning bestod av Oricas bulkemulsion som, hör och häpna, laddade på 98 000 kg!

Den totala mängden sprängt berg beräknades uppgå till 430 000 ton.

Resultatet av sprängningen blev väldigt lyckad och till och med vibrationerna halverades jämfört med tidigare sprängningar.

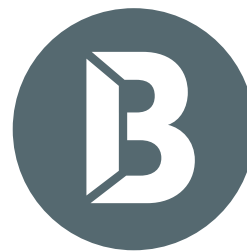
## Sveriges Bygginstrumenter byter namn

**I februari bytte Sveriges Bygginstrumenter namn till Byggföretagen.**

Anledningen, uppger man, är att det nya namnet har en småskaligare profil som bättre speglar medlemsföretagen som främst består av små- och medelstora företag. I samband med namnbytet lanserar man också fyra förbättringar som ska underlätta för alla företagares vardag. En ny webb, en ny företags-service, en arbetsgivarguide för kollektivavtal och en uppdatering av Rådgivningen.

Det gamla namnet Sveriges Bygginstrumenter förkortades BI, men det nya namnet kommer inte ha någon förkortning, av den enkla anledningen att man vill bli igenkända av flera. Tidigare så var det få utanför den egna organisationen som visste att BI stod för Sveriges Bygginstrumenter.

I samband med namnbytet lanseras också en ny logga.



## Byggföretagen Branschförening

### Branschföreningar Byggföretagen

Bergsprängning Entreprenörernas Förening (BEF)

Branschförening Relining i Fastigheter (BRiF)

Branschorganisationen Schaktfritt (BOS)

Dykentreprenörerna (DIB)

Föreningen Sveriges Järnvägsentreprenörer (FSJ)

Geotec – Svenska Borrentreprenörers Branschorganisation

Golvbranschens Riksorganisation (GBR)

Håltagningsentreprenörerna (HIB)

Lösullsentreprenörerna

Mobilkranföreningen Lyftspecialisterna (MKL)

Plattsättnings Entreprenörernas Riksförening (PER)

Riv- och saneringsentreprenörerna

Ställningsentreprenörerna (STIB)

Swedish Rental Association (SRA)

Svensk Grundläggning (Safe)

Skandinaviska Vägmarkeringsföreningen

Sveriges Murnings- och Putsentreprenörförening (SPEF)

Svenska Fogbranschens Riksförbund (SFR)

Takentreprenörerna (TIB)

Undertaksföreningen & Undertaksportalen



Byggföretagen  
Branschförening

## Möte med Epiroc

**I BEF har vi genom åren tillsatt arbetsgrupper som ska fokusera på olika aktuella ämnen. Bland annat så har vi haft en "borrgrupp" som fört dialog med våra leverantörer av borrarutrustning.**

På vår studie och seminarieresa till Skottland så kom återigen diskussionen upp och man insåg från både leverantörssidan och från entreprenörerna att det fanns ett behov av att träffas och ventilera problem och utvecklingsmöjligheter. Vi hade i och för sig haft ett möte våren 2019, men på grund av bland annat tidsbrist så avstannade det fortsatta arbetet.

Stefan Löfdahl, Epiroc, tog ett initiativ efter Skottlandsresan och bjöd in ett antal representanter från BEF's medlemsföretag till en sammankomst i början på december 2019. Entreprenörerna som ser problem och utvecklingsmöjligheter dagligen måste ges en möjlighet att i ett tidigt skede i processen när man konstruerar nya borrarvagnar komma med förslag till förbättringar och tekniska lösningar som förser marknaden med ännu bättre produkter.

Samtliga som var med på detta möte konstaterade att det var mycket positivt och tanken är att gruppen ska hållas vid liv och målsättningen är att man träffas



Stefan Löfdahl, Daniel Fillén, Kenneth Svensson, Henric Westberg, Victor Åkesson, Marcus Österberg, Martin Nilsson, Christer Skönnerud, Tommie Fridén, bakom kameran, Lasse Kvarnvik

två gånger om året, eller när det uppstår ett behov. Vi har givetvis inte glömt bort de andra leverantörerna som finns i Sverige och BEF kommer att initiera liknande möten med övriga tillverkare och återförsäljare av borrarutrustningar.

Ni medlemmar som känner att ni har synpunkter eller idéer som ni vill fram-

föra, tveka inte, utan kontakta gruppen som då ges möjlighet att framföra detta framledes. Likaså om ni vill delta i arbetsgruppen så är det självklart välkommet. Meddela Jan om ni är intresserade.

Vi tackar Epiroc för en givande dag och ser fram mot ett fortsatt gott samarbete.

Lasse Kvarnvik.



Rock drilling tools for better value



Västanbygränd 3, FIN-10600, EKENÄS  
Tel.+358 19 246 1101 // E-mail: info@helso.fi



## Ducimus har valt att jobba med Introvas system och vi har nu haft det i 6år

**Systemet är lätthanterat och fungerar idag väldigt stabilt och bra utan buggar. Med hjälp av bara en scanning idag har vi nu ersatt dagboken i förrådet. Att hela tiden vara uppdaterad vad som finns i förrådet är också något vi ser som värdefullt.**

### DUCIMUS

Idag när vi får en leverans så har vi redan fått XML-filen på mail när produkterna levereras, denna mail är också kopplad till appen så xml-filerna kommer automatiskt in i systemet.

Det enda vi behöver göra då är att flytta XML-filen till det förråd som produkterna ska till. Skulle man inte hinna göra detta innan någon börjar förbruka är det inget problem då systemet själv känner av vilket förråd det ligger i och lagret är hela tiden uppdaterat.

Detta gör att vi inte behöver scanna en enda produkt när vi får leverans utan det räcker att flytta filen i systemet. Det är också väldigt enkelt att scanna in produkter som kanske felaktigt förbrukats.

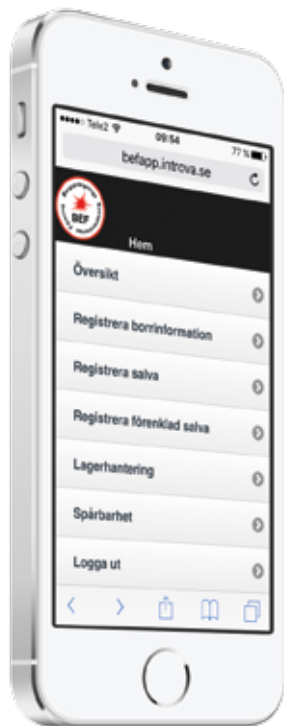
Appen används också som faktureringsunderlag i de bergtäkter vi spränger i idag. Borroperatören gör en borrapport när salvan är färdigborrad som sprängarbasen sedan kopierar in i sprängjournalen. Sprängarbasen får på så sätt all borrinformation han behöver för sprängjournalen samt att han alltid kan se dagen innan vilka mängder som behöver med ut till varje salva. Sprängjournalen beräknar också antal ton loss hållet berg så fakturaunderlag finns på kontoret redan samma dag.

Våra kunder har också visat ett stort intresse för appen då de själva kan få en inloggning till varje specifikt projekt där de kan gå in o hämta sprängjournaler och dyl.

#### Det finns idag 2 sätt att förbruka produkter.

Alt 1 är direktförbrukning som vi använder idag, det innebär att sprängaren endast scannar dom produkter som förbrukas, alltså bara en scanning/dag. Ingen scanning vid förrådet på morgonen eller kvällen utan scannar på berget. Med denna lösning behöver man heller inte välja vilket förråd man förbrukar från, det känner systemet själv av. Räcker att bara scanna produkten.

Alt 2 är att man sätter upp förbruk-



ningsförråd, man kan ha ett specifikt projekt som förbrukningsförråd och då scannar man ut allt man lastar på morgonen till det projektet och på eftermiddagen scannar man tillbaka det man fått över på dagen tillbaka till förrådet. Det som inte scannas tillbaka är då det som gått åt på dagen och förbrukas på det projektet. Den stora fördelen med detta är att i slutet på ett projekt som man se exakt vilka produkter och vilka mängder som gått åt på ett specifikt projekt.

Detta tillsammans med att vi kan rapportera in våra timrapporter i BEF-appen gör att vi har en mycket bra helhetsbild över varje projekt i appen. Vi kan se vem som jobbat på projektet, antal timmar, vilken borrkrona, antal borrmeter, hur mycket sprängämne/tändmedel som gått åt och framför allt exakt vilka produkter som använts. Mycket lätt att sammanställa vid löpan-de räkning eller vid tilläggsarbeten.

Tack för ordet.

Martin Anderson  
Ducimus AB



Vi på Värnamo Sprängtjänst har alldeles nyligen bestämt sig för Introvas lösning när det gäller scanning, sprängjournal och lönerapportering. Jag tycker att helhetslösningen som Introva har är bra och sen blev prissättningen mer överskådlig, då slog jag till, säger Lasse Kvarnvik på Värnamo Sprängtjänst AB.

Prissättningen bygger nu på en grundavgift per månad och en del per sprängare. Tidigare betalade man för hur många individer man scannade in och då blev prisbilden svår att förutse.

För oss mindre sprängare som gör av med mycket tändare och med klen dynis så tyckte jag att prisbilden blev ojämn, det är lätt att prata med Introva och de är väldigt lösningsinriktade, säger Lasse. Vi jobbar fortfarande inom BEF för att vi ska bli av med scanningen in och ut i våra förråd och att vi ska vara slutanvändare. Kravet på dagbok finns ju kvar och där fyller ju Introvas system funktionen.

Vi valde hela konceptet för att ha ordning på tidsrapportering och sprängjournaler.

Lasse Kvarnvik  
Värnamo Sprängtjänst AB

#### Västjämtdlands Sprängtjänst

Thomas Björk, Västjämtdlands Sprängtjänst har också nyligen börjat använda Introva som leverantör. Thomas använder, än så länge, enbart Track & Trace-funktionen och är hittills mycket nöjd med både systemet och, framförallt den support och hjälpsamhet som Introva har bistått med. Thomas, som inte betraktar sig själv som vare sig datakunnig eller speciellt intresserad, har funnit att det är mycket användarvänligt utan specialkunskaper, vilket givetvis är väldigt viktigt bland folk som helst vill spränga berg och inte hålla på med komplicerade tekniska lösningar.

## Styrelsemöte

**Fredagen de 14 februari hade styrelsen årets första styrelsemöte. Vi hade denna gång samlats i MaskinEntreprenörernas utbildningsanläggning i Bålsta.**

Anledningen att vi var just där, är att vi ser en stor potential till samarbete oss emellan. ME bedriver utbildningar, genom deras bolag ME Skolan, där man samarbetar med gymnasieskolor inom bygg och anläggningsprogrammet på 9 orter runt om i landet. Man utbildar till maskinförare både teoretiskt och praktiskt samt även inom ramen för Komvux för de som befinner sig mitt i livet. I Bålsta har man oerhört fina nybyggda utbildningslokaler samt även tillgång till träningsytor i en grustäkt.

Våra medlemmar möts mest hela tiden ute på arbetsplatserna. Utan grävmaskiner får vi inte salvorna täckta eller berget utlastat och utan oss – inget sprängt berg.

Jag vågar påstå att i stort sett varje maskinförare någon gång kommer att hantera sprängt berg och det finns mycket som vi bergsprängare kan bidra med i deras utbildning. T. ex. risker med dolor eller hur man på ett säkert och bra sätt hanterar sprängmattor.

Jonas Thorstensson, vd för ME Skolan, presenterade deras verksamhet och man kan inte annat än imponeras av deras satsning. Efter en rundvandring i lokalerna fick vi tillgång till ett mötesrum där vi fortsatte vårt möte. Efter



ordinarie punkter rörande föreningens ekonomi, medlemsstatus etc. diskuterade vi mycket kring de kriminella sprängningarna och arbetet med Regeringskansliet. Vi kunde också konstatera att samtliga hade fullt upp att göra och att man inte såg någon nedgång i närtid. Tyvärr så har väl kanske situationen förändrats sedan detta möte.





## Slutfasen av ESF-projektet RockCamp

**ESF-projektet RockCamps totalt treåriga projekttid lider mot sitt slut och det pågår ett omfattande arbete för att slutföra projektet. På grund av den pågående corona smittan har projektet fått styra om mycket, då aktiviteter blir inställda eller digitala. – Trots rådande situation är Ninni Broström, projektledare, nöjd med det som åstadkommit så här långt. Det har genomförts många olika aktiviteter och arbeten som vi i framtiden hoppas ska underlätta arbetet med kompetensförsörjning till bergarbetaryrket. Fokus ligger nu på att slutföra bland annat nedanstående delar med god kvalitet, där man också kan lägga mer resurser på utifrån rådande situation.**

### Utbildningsmaterial för bergarbete på gymnasial nivå

– Det ska bli ett uppdaterat material som ska vara användbart för elever som studerar bergarbete och bergshantering, samt för andra personer som behöver få en grundkompetens inom yrkesområdet. Den kompetensmatris som tagits fram i projektet och de nationella kursplanerna för bergshantering ligger till grund för utbildningsmaterialet.

– ”Vi arbetar för att det ska bli ett omfattande och användbart material,” säger Annelie Månsson, samordnare för utbildningsmaterialet. I arbetet med utbildningsmaterialet har projektet hjälp av redaktör, författare, illustratör och granskare inom olika expertområden. Eftersom det är kort om tid och en begränsad budget sker en prioritering av arbetet utifrån var det finns störst behov av ett uppdaterat utbildningsmaterial.

sörjningsstrategi utifrån den Kompetensfärdplan – Vägen framåt för gruv- och stålregionen Sverige som Svemin, Industrierbetstygarna och Jernkontoret tagit fram.

– Kompetensstrategin ska vara ett mer handfast verktyg för företag verkssamma inom branschen där goda exempel blandas med erfarenhet som projektet arbetat fram under projekttiden. Vi hoppas den ska komma till nytta för företag inom branschen på olika sätt, menar Ninni Broström, projektledare.



På bilden är Angelika från informationen ”Bygg Din Framtid”.

**Yrkesfilm** – Ett av RockCamps huvudmål är att öka attraktiviteten för utbildning och bergarbetaryrket. Ett viktigt redskap för att visa upp yrket för projektets målgrupp (unga 15-24 år) är en yrkesfilm som ska finnas tillgänglig efter projektets slut. Yrkesfilmen ska visa bredden i yrket med arbetsuppgifter som kan finnas både ovan och under jord, inom infrastrukturprojekt, ovanjordsarbete inför byggnationer, arbete i gruva med produktionsbrytning, mm. På grund av coronasmittan har arbetet stoppats upp, då de flesta företag stoppar externa besök.

**Safety Park** – är ett förstudieprojekt finansierat av Tillväxtverket och Region Dalarna, som precis som Rock-



Besök vid en Safety Park i Finland.

Camp har Hedemora Näringsliv AB som huvudman. I projektet undersöks möjligheterna att starta upp en Safety Park, en praktisk väg mot ett säkrare arbete inom industrin.

– ”En av de vanligaste utmaningarna för att komma till rätta med antalet arbetsplatsolyckor idag, är inställning och attityd gentemot säkerhet på arbetsplatsen. Ökad kravbild vad gäller både säkerhet i kombination med större krav på leveranser och tidplaner, försätter arbetaren många gånger i en stressad situation, där en sekund av okoncentration kan få ödesdigra konsekvenser,” säger Peter Lindblom, projektledare. Mer information om projektet hittar du här; [www.hedemoranaringsliv.se/safetypark](http://www.hedemoranaringsliv.se/safetypark)

Är du intresserad av att ta del av mer information kring RockCamp, se: [www.rockcamp.nu](http://www.rockcamp.nu)



## Har covid-19-pandemin orsakat hinder i entreprenad-projektet? Var då noga med att utan dröjsmål (skriftligt) avisera beställaren om hindret.

av Cecilia Vesslén, Magnus Wollmén Advokat AB

Regeln om rätt till tidsförlängning på grund av hinder anges i AB 04 kap 4 § 3 (samma i ABT 06) enligt följande. ”Entreprenören har rätt till erforderlig förlängning av kontraktstiden om han hindras att färdigställa kontraktsarbetena inom kontraktstiden på grund av:

1. omständighet som beror på beställaren eller något förhållande på beställarens sida
2. myndighetsbeslut som medför allmän brist på hjälpmedel, material eller vara eller begränsning av arbetskraft
3. krig, försvarsberedskap, epidemi, strejk, blockad eller lockout dock inte strejk eller blockad till följd av att entreprenören eller någon av hans underentreprenörer inte fullgjort sina skyldigheter gentemot anställd
4. väderleks- eller vattenståndsförhållande som är osedvanliga för byggnadsorten och inverkar särskilt ogynnsamt på arbetena
5. annat av entreprenören ej vållat förhållande, som entreprenören inte bort räkna med och vars menliga inverkan han inte rimligen kunnat undanröja”

Regeln innebär att entreprenören får rätt till nödvändig tidsförlängning för att utföra sin prestation. Hela tidsförlängningen ska vara motiverad av hindret. Entreprenören har samtidigt en skyldighet att verka lojalt mot beställaren genom att i den mån det är möjligt under tiden hindret föreligger omfördela resurser och planera om arbetet så att andra delar av entreprenaden kan utföras i avvaktan på att hindret undanröjs (se kommentaren till bestämmelsen). Det innebär dock inte att entreprenören skulle vara skyldig att forcera (utan beställning). Så snart hindret upphör är entreprenören skyldig att fullgöra sin prestation även i denna del.

Var och en av punkterna 1–5 ger alltså rätt till tidsförlängning förutsatt att de faktiskt hindrar entreprenören. Det gäller även i relation till avtalade deltider. Rätt till ersättning för kostnader på grund av hindret kan endast tillkomma om punkten 1 är tillämplig (se då AB 04 kap 5 § 4 och samma i ABT 06). Exempel på en sådan situation är om beställaren tillfälligt stoppar entreprenörens

arbeten eller om hinder uppkommer på grund av sidoentreprenad. Notera särskilt punkterna 2–3 om effekter av myndighetsbeslut och av epidemi. Dessa har sällan åberopats tidigare, men nu är de högaktuella med anledning av Covid-19-pandemin. Beslut fattas löpande av svenska och utländska myndigheter i syfte att begränsa smitta. I flera länder har till exempel beslutats om striktare karantänåtgärder som i sin tur kan medföra svårighet med import av varor mm. Pandemin kan även medföra problem på grund av sjukskrivningar och sannolikt kan många fler typer av situationer bli aktuella. Hinder som inte omfattas av punkt 1–4 kan åberopas under punkten 5 (så kallad ”slasktratt”). Det förutsätter att hindret inte beror på entreprenören och att denne inte borde ha förutsett att hindret skulle uppkomma och inte heller kunde agerat (inom rimlighetens gräns) för att undanröja hindret. Bestämmelsen kompletterar övriga hinderspunkter och kan till exempel bli aktuell när det är fråga om orsakssamband som är svåra att härleda direkt till myndighetsbeslut eller pandemin.

Som entreprenör bör man vara medveten om att regeln om rätt till tidsförlängning i praktiken inte alltid är så enkel att tillämpa som det kan verka vid en första anblick. Svåra gränsdragningsfrågor kan till exempel uppkomma om det kan anses vara ”allmän brist” på hjälpmedel, material eller varor om dessa fortfarande går att få tag i men från en annan leverantör, till ett högre pris och längre leveranstid. Att konstatera att det pågår en pandemi i samhället är givetvis inte tillräckligt för att få rätt till tidsförlängning – entreprenören måste kunna visa vilka effekter detta lett till som medfört hinder i projektet. En annan fråga är vad som faller inom rimlighetens gräns att kräva av en entreprenör om denne ”kunnat undanröja” hindret?

Det är entreprenören som ska bevisa sambandet mellan hindret inverkan på möjligheten att fullgöra. Något som i sammanhanget är lätt att glömma är att entreprenören måste kunna visa att sambandet motiverar hela den tidsperiod som förlängning begärs med. Detta kan vara komplext och det är entrepre-

nören som står risken för att drabbas av sanktioner så som förseningsvite om han inte kan styrka rätt till (hela) tidsförlängningen.

Kontentan av det som beskrivs ovan är att det är viktigt som entreprenör att följa formalia och avisera. Den som vill göra gällande rätt till tidsförlängning måste – utan dröjsmål – avisera beställaren om hinder i enlighet med AB 04 kap 4 § 4 (samma i ABT 06). Aviseringar ska också ske löpande allteftersom nya hinder uppkommer som påverkar tidplanen. Om avisering inte skett eller skett för sent förlorar entreprenören rätt till tidsförlängning (och kan då riskera till exempel förseningsvite). Detta såvida inte beställaren insett eller får anses ha insett hindret och att det inverkar på tidplanen. Som entreprenör bör man dock inte förlita sig på vad beställaren kan anses inse utan vara noga med formalia för att säkra sin rätt.

Av samma skäl bör entreprenören alltid se till att göra aviseringarna skriftligt för att säkra bevisning (dessutom är inte ovanligt att parterna avtalat om skriftlighetskrav). Meddela samtidigt uppskattad påverkan på tidplanen (då påverkan också kan vara svår att visa i efterhand) och – om bedömningen senare förändras – uppdatera beställaren om detta (alltid skriftligt för att säkra bevisning).

Då det kan uppkomma diskussion i efterhand om vad som orsakat tidsbehovet ser den kloke entreprenören också till att noga dokumentera hinder och dess kostnadseffekter under projektets gång (eftersom detta kan vara svårt att ta fram sådant underlag i efterhand). Det är även en god idé att löpande föra dialog med beställaren och vara transparent med att beskriva hur möjligheten att utföra prestationen påverkas av covid-19-pandemin (och andra hinder). Fördelen med att göra detta under pågående entreprenad är att effekterna av det inträffade inte kommer som en chock för beställaren i efterhand och det ger bättre förutsättning för att gemensamt hitta en lösning då parterna delar intresse av att projektet ska komma framåt. Dialoger och eventuella överenskommelser bör dokumenteras till exempel i e-mail eller byggmötesprotokoll.





Pan-European Competence Certificate for Shot-firers



Erasmus+

## Första PECCS -kursen

Som jag tidigare har skrivit och pratat om så avslutades PECCS projektet i augusti 2019, där BEF har varit huvudman för samarbetet mellan 8 länder i Europa som under tre års tid arbetat med att ta fram ett utbildningsmaterial för ett gemensamt "sprängkort" för redan utbildade shotfirer/blast designer.



**SUPER WEDGE**

Sveriges ledande  
bergspräckare

**RBT**  
Rockbreaker Tools AB

[www.rockbreakertools.se](http://www.rockbreakertools.se)



Tanken är att på sikt åstadkomma en acceptans för detta gemensamma europeiska sprängkort som ska höja säkerheten och underlätta för de som vill arbeta utanför sitt eget land.

3-7 februari arrangerade BEF den första kursen, som hölls i Hälsans Hus i Stockholm. Det var 16 stycken erfarna sprängare och företagsledare som anmält sitt intresse att bli de första att få ett sprängkort enligt de kriterier som utarbetats av EFEE, Europas gemensamma organisation för utvecklingen av spränglicenser.

Kursledare var Fredrik Viking, Explosiv Utbildning, som denna första gång fick hålla kursen på engelska. Anledningen till detta var att man ännu

inte översatt materialet till svenska. Det har egentligen beslutats att varje land ska översätta materialet till sitt eget hemspråk, något som inte tilläts inom ramen för de pengar som projektet tilldelats genom Erasmus+. Att vi ändå genomförde kursen på engelska var att vi ansåg det vara mycket viktigt att verkligen få en test på utbildningen och att det även i framtiden kan finnas behov av att genomföra kursen på engelska.

Den trogna deltagarskaran kämpade tappert på, från tidig morgon till sen eftermiddag under veckan, för att på fredag avsluta med ett prov. Något som konstaterades redan inledningsvis var att det var ett relativt stort hinder med språkförbistringar och svårigheter med

reflektioner och diskussioner på ett annat språk än det som vi är vana med i sprängbranschen. Trots detta så blev

# FÖR SÄKER SPRÄNGNING!



RUBA GUMMI AB  
BRÄNDÅSEN 141  
694 93 ÖSTANSJÖ  
Hemsida: [www.rubagummi.se](http://www.rubagummi.se)

TEL: 0582-23010  
MOB: 0703-983231  
MAIL: [info@rubagummi.se](mailto:info@rubagummi.se)





alla godkända vid examineringen.  
 Trots en del problem med språket kan man konstatera av utvärderingen från kursdeltagarna att det finns en stor potential i syfte och ändamål med ut-

bildningen och erfarenheterna kommer att vara ovärdefulla inför det fortsatta arbetet där det vilar ett stort ansvar på EFEE.

Vi på BEF tackar alla som var med och riktar även ett stort tack till Fredrik, som trots förkylning, fixade både engelskan och det omfattande materialet.





# DOLUTBILDNING



*Vet du vilken kunskap personal som hanterar sprängt berg bör ha?*

Företagsanpassad dolutbildning för alla i ditt företag!  
 För info och bokning kontakta  
[anette@bef.nu](mailto:anette@bef.nu)



# Auktorisering

## Auktoriserade Bergsprängare i dagsläget

Alingsås Sprängtjänst AB  
 Andersson & Rask Åkeri AB  
 Andreasson Väg & Bygg AB  
 Berg & Byggt teknik i Norberg AB  
 Bergsprängaren Forsberg AB  
 Bertil Almqvist Bergsprängning AB  
 Björknäs Bergsprängning  
 Björsäters Berg & Transport AB  
 Cullbergs Bergsprängning AB  
 C. Skönnerud Bergarbeten AB  
 Dala Spräng & Grävteknik AB  
 Ducimus Blasting AB  
 Enjis Bergsprängning AB  
 Frentab Entreprenad & Söner AB

Hallstahammars Sprängtjänst AB  
 Hammarö Bergsprängning AB  
 Hildings Bergsprängning AB  
 Hässlehult Sprängtjänst  
 Källgren & Söner AB  
 Lindbergs Sprängtjänst  
 & Pyroteknik AB  
 Lisas Bergsprängning AB  
 Magnus Schakt AB  
 NCC Berggruppen  
 Nerikes Bergsprängning  
 Nitro Entreprenad AB  
 Norrbottens Bergteknik AB  
 RG Bergkonsult AB

Robbans Last & Trucktjänst  
 Roger Sprängare  
 Skullman Bergsprängning  
 Sprängarbeten i Trönedal AB  
 Spräng och Mätkonsult i Nora AB  
 Sten & Betongteknik i Katrineholm  
 Stens Bergborring  
 Svensk Maskinborring  
 Thorins Sprängnings AB  
 Uddevalla Bergsprängning AB  
 Uppländska Bergborrnings AB  
 Värnamo Sprängtjänst AB  
 ÅG Sprängare AB  
 Östervallskogs Allteknik AB



## NYHET! Shock★Star PF (Plastic Free)



- **Shock★Star PF** är Austins nya miljövänliga tunneltändare som signifikant reducerar mängden restplast.
- Fungerar i övrigt precis som Austins vanliga högkvalitativa och väl beprövade system för icke-elektriska tunneltändare.
- Finns i fördröjningstider mellan 25 – 9000 ms.
- Kontakta oss idag på telefon 070-518 16 00 om du vill veta mer om **Shock★Star PF**





## ID06

**Bytet till de nya, säkrare ID06-korten skulle vara genomfört före 20 juni 2019. Idag har över hälften av alla ID06-användare bytt ut sina gamla kort. Detta innebär att ca 50 000 företag och ca 400 000 personer nu har den nya generationens ID06-kort.**

Men det är fortfarande många företag som ännu inte kommit igång med sitt kortbyte och många kom igång sent. Detta innebär att det inte längre finns praktiska möjligheter att hinna byta alla kort till den 20 juni 2019. ID06 AB flyttar därför fram stängningen av gamla ID06-systemet till den 21 januari 2020.

Detta innebär att beställning av den nya generationens ID06-kort alljämt gäller för företag och

personer där det idag finns tekniskt systemstöd. Detta systemstöd finns idag för ca 97% av alla ID06-användare från följande länder.

- Bulgarien
- Danmark
- Estland
- Finland
- Island
- Lettland
- Litauen
- Norge
- Polen
- Portugal
- Slovakien
- Slovenien
- Sverige
- Tjeckien

För företag och personer där tekniskt systemstöd saknas kvarstår möjligheten att beställa den gamla generationens ID06-kort. Dessa kort kommer att gälla som längst fram till 21 januari 2020, oavsett när kortet skaffades.

**TRANSTRONIC®**

**Nyheter! Hösten 2019 GNSS-Level**

**Höjdreferenssystem med bas/rover lösning**  
 Ställ basstationen på en känd höjd och montera en rover i toppen av mataren.  
 Ställ in och borra till en önskad bottennivå.

tel. 0221-84770 [www.transtronic.se](http://www.transtronic.se)

## Bergsprängning på Facebook

Nu har BEF tagit steget ut i cyberrymden på riktigt för att komma ännu ett steg närmare våra medlemmar. Facebook är idag världens största community, så det är klart det måste finnas en naturlig samlingspunkt för alla bergsprängare. BEF har därför en egen sida dit alla som har Facebook kan gå och mingla, diskutera bergsprängning och träffa kollegor inom branschen. Sök på Bergsprängnings Entreprenörernas Förening eller gå in på [www.facebook.com/sprangning](http://www.facebook.com/sprangning) och tryck sedan på gilla-knappen så kommer ni ha möjlighet att själva skriva inlägg, kommentarer osv.

*Varmt välkomna!*



## ”Passiv” medlem

På begäran av flera medlemmar som sålt sitt företag, gått i pension eller av anledning tillfälligt eller för alltid lämnat bergsprängningsbranschen men ändå vill ha en koll på vad som händer inför vi nu medlemsalternativet ”Passiv medlem” (egentlig fel ord för man vill ju egentligen vara aktiv och veta vad som

händer). Medlemskapet innebär att man ex.vis får BEF-Nytt, inbjudningar till stämman och andra typer av möten. Däremot har man inte kvar sin rösträtt. Medlemsavgiften blir 800 kr/år

Intresserade kontakta BEFs kontor.



## VISA ERT MEDLEMSKAP – Ger konkurrensfördelar

En undersökning visar att både Proffsbeställare och privatkunder ser en stor fördel i att en entreprenör/hantverkare är medlem i en branschförening.

**Därför våga synas.** Visa BEF – loggan på brevpapper, fakturor, anbud, maskiner, hemsida mm.

**Behöver ni dekaler, digitala loggor, råd eller praktisk hjälp. Ring kontoret så ordnar vi det.**



## Åter i lager

### Köp flaggor – profilerar BEF

Nu har nya flaggorna kommit in, denna gång med en BEF-logga. Det hjälper till att profilera BEF. Använd den flitigt vid postning inför sprängning. Se gärna vad AFS 2007:1 Sprängarbete skriver i 37 § om utrymning, bevakning och initiering.

Flaggorna säljs till självkostnadspris á 160 kr styck exkl moms. Maila beställningen till [anette@bef.nu](mailto:anette@bef.nu) eller ring kontoret 070-693 68 98.





Har du problem eller frågor inom teknik, ekonomi, juridik, arbetsrätt, utbildning, lagar/förordningar osv. så är du välkommen att kontakta oss genom att ringa 070-899 91 54 eller maila [info@bef.nu](mailto:info@bef.nu).

Vi kanske inte har svaret direkt men tar fram det och kommer tillbaka eller sänder dig vidare till någon av våra duktiga rådgivare. Som medlem har du rätt till kortare rådgivning gratis av våra rådgivare som tillhör de ledande inom respektive område.

## Entreprenadjuridik – Allmän Juridik

**Magnus Wollsen,**

Magnus Wollsen Advokat AB

Tel: 0700-92 00 64.

[magnus@wollsenadvokat.se](mailto:magnus@wollsenadvokat.se)



BEF har avtal med advokat firman WA-Wollsen Albinsson Advokatbyrå angående medlemservice inom entreprenadjuridik, affärsjuridik och skattefrågor. Vår kontaktperson är Magnus Wollsen med stor erfarenhet från bygg- och anläggningsbranschen med klienter ifrån UE-leden och BEF:s rådgivare i över 10 år.

**Cecilia Vesslén,**

Magnus Wollsen Advokat AB

Tel: 0708-23 93 74.

[cecilia@wollsenadvokat.se](mailto:cecilia@wollsenadvokat.se)



## Rådgivning Geologi

**Lars Bergkvist**

**Nitro Consult AB**

[lars.bergkvist@nitroconsult.se](mailto:lars.bergkvist@nitroconsult.se)

Tel: 0708 -81 40 22



”Berka” har lång och stor erfarenhet som bergsakkunnig och inom bergsgrundsgeologi. Han är väl förtrogen med betydelsen att förstå berget och göra kopplingen till sprängningen. Till vardags jobbar han på berggruppen på Nitro Consult AB. Han är också anlitad av SL som sakkunnig, som har mycket hårda krav när det gäller sprängning intill eller inom deras anläggningar. ”Berka” pratar samma språk som oss bergentreprenörer, vilket givetvis underlättar vid rådgivning.

## AMA – Systemet Göran Kers – Kerskonsult AB

**Göran Kers**

Tel: 070-521 54 69

[goran@kerskonsult.se](mailto:goran@kerskonsult.se)



Göran har mångsidig praktisk och tekniska kompetens från sina många år som entreprenör och konsult i anläggningsbranschen. Han har lång erfarenhet av AMA-systemet och Trafikverkets tekniska bestämmelser samt har deltagit i utvecklingen av Trafikverkets system för beskrivning av totalentreprenader. Upphandling, tolkning av förfrågningsunderlag, kostnadsregleringar av entreprenader och kalkylering är hans specialområden.

## Dolor

**Jan Johansson**

**BEF**

[jan@bef.nu](mailto:jan@bef.nu)



Jan har dolor som sin specialitet. Undervisar i BEF Utbildning och har varit sakkunnig i flera utredningar. Samt givetvis gedigen praktisk kunskap från sin egen verksamhet.

**Anette Broman**

**BEF**

Utbildningsansvarig

/Projektledare

[anette@bef.nu](mailto:anette@bef.nu)

070-693 68 98



## Arbetsmiljö

**Arbetsmiljö Borring och sprängning**

**Åke Ahlgren**

Tel:070-515 80 24

[ake.ahlgren@comhem.se](mailto:ake.ahlgren@comhem.se)

Åke har ett förflutet i Bygghälsan där han jobbade i drygt 10 år som skyddsing.

Han har ett praktiskt förhållningssätt till arbetsmiljö. Handhar också arbetsmiljö i vår utbildning för ”Auktoriserad bergsprängare”. ”Arbetsmiljöfrågor skall lösas nära produktionen är Åkes motto”



## Bergsprängarnas självklara försäkringslösning

**Christian Castro**

Företags säljare

[cristian.castro@if.se](mailto:cristian.castro@if.se)

Tel 010-603 67 03

Mobil 072-157 26 32

Mer information på hemsidan.



## Hålinmätning

**Bergknallen Konsult AB**

Tel: 070- 277 67 87

Borr & Sond Kvalitetssäkring AB

Tel: 073-705 42 72

De två första hålråderna på pallar över tio meter ska hålinmätas. För information om hålinmätning med kvalitet rekommenderar BEF ovanstående partners.



Nya Stadens Torg 6

531 31 Lidköping

Jan Johansson 070-899 91 54

Mail: [info@bef.nu](mailto:info@bef.nu), Webb: [www.bef.nu](http://www.bef.nu)



**Våren är här och inget virus i världen kan stoppa den.  
Vi välkomnar värmen och alla trevliga utomhusaktiviteter.**

BEF önskar alla en Glad Påsk



Ta hand om er



## TIDNINGEN FÖR BEF-MEDLEMMAR OCH BRANSCHINTRESSENTER

### Utgivare

Bergsprängningsentreprenörerna  
i Sverige Ekonomiska förening, BEF.

### Adress

Nya Stadens Torg 6  
531 31 Lidköping  
Tfn 070-899 91 54  
Mail [info@bef.nu](mailto:info@bef.nu)  
Webb [www.bef.nu](http://www.bef.nu)

### Redaktör och Ansvarig utgivare

Jan Johansson  
[jan@bef.nu](mailto:jan@bef.nu)

### Prenumeration

Tidningen finanseras av BEF och annons-  
intäkter. De som önskar prenumerera eller  
ett enstaka exemplar, maila till BEF.

### Annonser

En annons i BEF-Nytt läses av mer än  
tusen beslutsfattare inom bergsprängnings-  
branschen.  
För information och bokning, kontakta  
BEF enligt ovan.

### Tryck

SIB-Tryck Holding AB

**Citera gärna BEF-Nytt, men källa  
ska anges.**

ISSN 2000-9161



# Orica, världens ledande sprängmedelsleverantör



Uni tronic™ 600 elektroniskt tändsystem är utvecklat för stenbrott och anläggningsarbeten såväl som för mindre ovanjordsgruvor .

Uni tronic™ 600 är systemet som är kostnadseffektivt, enkelt att använda och medför betydande framsteg inom bergsprängning.

**Orica Sweden AB**

**Gyttorp**

**713 82 Nora**

Tel. 0587-85000

Fax 0587-253 45

[info.gyse@orica.com](mailto:info.gyse@orica.com)

[www.orica.se](http://www.orica.se)

**uni tronic™ 600**  
Electronic Blasting System

 **ORICA**



Kvalitetsstämpel

# Bergsprängnings Entreprenörernas Förening



Bergsprängningen omgärdas med flera lagar, regler och förordningar än någon annan del av byggsektorn och det med rätta. Misstag som okunnighet och slarv kan få förödande konsekvenser.

Genom branschorganisationen BergsprängningsEntreprenörernas Förening supportras och utbildas medlemsföretagen (ca 100 st som står för 85% av ovanjordssprängningen i Sverige) inom säkerhet,

lagar och förordningar, teknisk utveckling, Kvalitet, Miljö och Arbetsmiljö

*Medlemsföretagen förbinder sig att följa föreningens riktlinjer inom dessa områden vilket ger trygghet för våra beställare.*



Byggföretagen  
Branschförening

## Våra medlemmar

### Södra Sverige

Adrianssons Bergentreprenad AB, Konga, 070-650 72 67  
Almquist Bergsprängning AB, Mjölby, 070-688 41 66  
Bergbolaget i Götaland AB, Nässjö, 0380-55 52 60  
Hasslö Spräng & Markarbeten, Hasslö, 0733-72 38 30  
Huskvarna Terrängtjänst, Huskvarna, 0705-31 21 40  
Kalvsjöholmsbolaget AB, Kalv, 0325-511 55  
Källgren & Söner AB, Eksjö, 070-509 89 25  
MJ Bergsprängning AB, Ryd, 070-511 09 00  
Natzéns Sprängtjänst AB, Gnosjö, 070-834 68 20  
P-O's Sprängtjänst & Söner AB, Boestad, 070-523 88 20  
Värnamo Sprängtjänst AB, Gnosjö, 0705-69 02 50

### Mellan Sverige

Andersson & Rask Åkeri AB, Hofors, 0290-296 00  
Berg & Byggtjänst i Norberg AB, Norberg, 0223-217 30  
Bergsprängaren Forsberg AB, Nyköping, 070-630 79 31  
Björknäs Bergsprängning, Gråsmark, 070-232 08 80  
Björnsäter Berg & Transport AB, Mariestad, 070-572 38 41  
Dala Spräng o Grävteknik AB, 076-112 30 92  
Hallstahammars Sprängtjänst AB, Hallstahammar, 0220-124 30  
Hammarö Bergsprängning, Skoghall, 070-379 71 79  
HMS Maskin AB, Åsarp, 0733-17 22 40  
Magnusson & Pettersson AB, Lindsberg, 070-331 35 25  
Mases Spräng & Mark AB, Rättvik, 070-584 17 42  
Nerikes Bergsprängning AB, Odensbacken, 070-314 92 11  
Spräng & Mätkonsult i Nora AB, Nora, 0587-136 41  
Sten & Betongteknik i Katrineholm, Katrineholm, 070-867 01 53  
Sten-Gunnar Karlsson, Ringarum, 070-523 10 47  
Stensätter Maskin AB, Eskilstuna, 070-622 15 36  
Tivens Berghantering, Tived 0761- 02 17 74  
Uppländska Berg AB, Norrtälje, 0176-766 40  
Öregrunds Bergsprängningstjänst, Öregrund, 073-655 03 57  
Östervallskogs Allteknik AB, Töcksfors, 070-516 00 64

### Stockholmsområdet

Berg och Anläggning i Stuvsta AB, Huddinge, 070-712 32 22  
Berglaget i Sverige AB, Järfälla, 076-852 35 98  
Bergsprängning Leif Larsson AB, Stockholm, 08-647 46 40  
Bergsprängningsfirman KV Larsson sonson AB, Tumba, 070-535 25 75  
Bladhs Sprängservice AB, Ösmo, 070-508 11 13  
C. Skönnerud Bergarbeten AB, Huddinge, 073-316 99 98  
Danderyds Berghantering AB, Stockholm, 070-627 27 04  
Enjis Bergsprängning AB, Åkersberga, 070-226 47 72

Frentab Entreprenad & Söner AB, Gustavsberg, 08-570 260 90  
Gnesta Bergbyggare AB, Stockholm, 070-760 20 52  
Magnus Schakt AB, Saltsjö-Boo, 070-729 43 68  
RG Bergkonsult AB, Värmdö, 070-999 42 49  
Skullman Bergsprängning, Färentuna, 070-862 33 12  
SW-Sprängtjänst, Märsta, 070-854 01 86  
YB Sprängtjänst AB, Saltsjö-Boo, 070-931 41 64  
Åkersberga Bergsprängning, Åkersberga, 070-491 13 11

### Västra Sverige

Alingsås Sprängtjänst AB, Alingsås, 0703-33 33 14  
Cullbergs Bergsprängning, Uddevalla, 0708-81 11 74  
Ducimus Blasting, Sjömarken, 070-403 06 01  
Fyrstads Bergsprängning AB, Rabbalshede, 070-469 02 20  
Klas Myremark Bergsprängning, Jörlanda, 070-312 86 22  
Lisas Bergsprängning AB, Långås, 070-593 12 79  
Nitro Entreprenad AB, Göteborg, 0702-33 56 60  
Rabbalshede Bergsprängning AB, 072-221 11 86  
Roger Sprängare, Brälanda, 0706-655 38 79  
Svensk Maskinborrning AB, Trollhättan, 0703-84 47 42  
Svevia AB, Anläggning Göteborg, 070-371 23 64  
Uddevalla Bergsprängning AB, Uddevalla, 070-557 02 20

### Norra Sverige

Bysses Bergsprängning, Ramsale, 070-370 45 18  
Kalle Sprängare, Bergsjö, 070-668 67 18  
Lindbergs Sprängtjänst & Pyroteknik AB, Örnsköldsvik, 070-211 31 55  
Lindströms Bergsprängning AB, Matfors, 073-841 80 57  
NCC Industry AB Sverige Nord, Umeå, 070-330 10 68  
Norrbottnens Bergteknik AB, Luleå, 070-625 02 36  
Rocab Berg AB, Skog, 070-600 00 70  
Sollefteå Sprängtjänst AB, Sollefteå, 0620-163 50  
Stens Bergborrning, Forsa, 070-372 99 77  
Svevia AB Norr  
Wallbergs Åkeri AB, Ljusdal, 0651-147 09  
Västjämtdlands Sprängtjänst AB, Järpen 070-331 71 83  
Å.G Sprängare AB, Robertsfors, 070-555 24 89

### Utland

Bergsprängaren Bo Jansén Jomala-Åland +35-8-405 536 123  
Voglers Eesti Ou Kunda +37-251 457 02

### Passiva medlemmar

Andreassons Väg & Bygg AB  
Lisa's Bergsprängning  
Sten Gunnar Karlsson  
Thorins Bergsprängning AB

## Aktivt stödjande Partners

Abesiktning Väst AB, AMV, Ansvarsbesiktning AB, Austin Sverige AB, Bergcon AB, Bjerking AB, Cesium AB, CME AB, Dahlgren & Mejner Tekniskonsult AB, Desrock AB, Drillit Scandinavia AB, DsecAB, EPC - Sverige AB, Epiroc Sweden AB, Eurodrilling Center AB, Explosiv Utbildning AB, Explosivhund Miljö och Säkerhet AB, Forcit Sweden AB, Gruvteknik AB, Impab AB, JEHANDER, KCEM, KRUTHANSSON AB, LIFA, Metra Konsult AB, Mech Bergkompetens, Metron Miljökonsult AB, Orica Mining Services Scandinavia AB, RA Mark och Sök AB, RBT - Rockbreaker Tools AB, Royex/AB, RUBA GUMMI AB, Sandvik Mining and Construction Sverige AB, Scandinavian Rock Equipment AB, SMC AB, SMT Sweden AB, Sprängkonsult AB, SSE Sverige AB, Svensk Borrslip och Maskinkonsult AB, SVEVIA AB, Sweco Civil AB, SWEDEQ AB, Tilia Consult AB, Transtronic AB, Yamamoto Rock Splitter AB, Yara AB, ÅF Infrastruktur.

Säkerhet

Kvalitet

Miljö

[www.bef.nu](http://www.bef.nu)

BEF – det är vi som försätter berg

